

indlæg, at vi fra SF's side har været med til at stemme for en militær aktion i Bosnien. Vi er ikke principielt modstandere af militære aktioner. Vi anerkender også, at der kan være situationer, hvor humanitær ret er bremset af magtpolitik på en måde, hvor intervention for at redde menneskeliv er et uomgængeligt moralsk krav. Men det forudsætter omtanke. Det forudsætter spilleregler. Det kræver et sæt af spilleregler for, hvornår nødretten er legitim.

Jeg hørte hr. Per Stig Møller sige, at sådan noget kunne man ikke stille op, man kunne ikke kodificere den type af regler. Det er jo det, DUPI forsøger i fem regler, som jeg ikke kan forstå man ikke kan gøre til almene regler. Den ene lyder, at der skal være tale om alvorlige og massive krænkelse af menneskerettighederne. Det er vel et rimeligt krav. Den anden lyder, at Sikkerhedsrådet skal være ude af stand til at handle. Det er vel også et rimeligt krav. Den tredje lyder, at magtanvendelse må være proportional og nødvendig. Det er vel også et rimeligt krav, der er universelt. Den fjerde lyder, at indsatsen skal være multilateral. Det er vel også rimeligt. Og den femte, at stater ikke må handle af egeninteresse. Jamen er det ikke også ønskværdigt?

Jeg vil så godt spørge udenrigsministeren om, hvad det betyder, når der i regeringens redegørelse står, at regeringen nøjes med at tage denne anbefaling til efterretning. Hvad betyder det i virkelighedens verden? Betyder det, at regeringen er enig? Eller betyder det, at regeringen er uenig i DUPI's anbefaling? Det er dog ganske centralt at få klarhed over i den her debat. Jeg spørger derfor udenrigsministeren: Hvad betyder det, når man tager anbefalingen til efterretning om de her regler, som er universelle regler? Betyder det, at man er enig i dem? Eller betyder det, at man ikke er enig i dem? Det forventer jeg et svar på.

Jeg opfattede det sådan, at DUPI lægger sig mellem status quo-strategien, nemlig intervention kun efter Sikkerhedsrådets bemyndigelse, men dog blandet sammen med ad hoc i nødretssituationer, altså i situationer, hvor Sikkerhedsrådet er blokeret.

Jeg tror, det blev nævnt af nogle af de forudgående ordførere, at det kun var Kina og Rusland, der havde den uskik at blokere, og det er jo ikke rigtigt. Hvis man spørger om, hvem der har leveret flest vetoer i FN's Sikkerhedsråd, f.eks. de sidste 10 år, så er det USA. Det er en almindelig stormagttendens at gøre det.

Hvis man vil slippe for det, hvad gør man så? Så må vi vel have en seriøs diskussion om, i hvilke tilfælde det er rimeligt at anvende vetoet. Den deltager vi meget gerne i, men det betyder jo igen, at vi stiler imod et sæt af internationale spilleregler for, hvornår nødretten må bringes i anvendelse, og det er det, jeg savner så katastrofalt i regeringens oplæg.

Det forekommer mig, at regeringen reelt kommer til at lægge sig på noget, der er meget tættere 3) og 4) end 1) og 2) i sine anbefalinger, men jeg venter med spænding på udenrigsministerens svar på, hvad det betyder, at man tager til efterretning.

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, hvor stor afstanden er mellem DUPI og regeringen i det her spørgsmål, og det er ikke kun mig, der synes det. Ole Wæver, som har arbejdet med i DUPI-redegørelsen, er jo af samme opfattelse, som han gav udtryk for ved NATO-høringen. Jeg synes, det ville være forholdsvis katastrofalt, hvis situationen efter Kosovo ender i, at vi opgiver at forsøge at finde et nyt sæt af spilleregler for at håndtere internationale konflikter. Regeringen siger jo selv, jeg citerer igen fra redegørelsen:

»Efter regeringens opfattelse vil det imidlertid kunne gøre mere skade end gavn at udvikle mere bindende regler eller kriterier på dette område. Bindende regler ville i sig selv i vid udstrækning medvirke til at skabe en doktrin for humanitær intervention. En sådan doktrin synes ikke at være ønskelig, da der derved er risiko for en udhuling af FN's Sikkerhedsråds kompetence.«

Det forekommer mig at være en underlig bagvendt argumentation. Det er jo ikke en ny doktrin, vi søger efter, det var fem almenlydige spilleregler, f.eks. at der skal være et vist forhold mellem det indgreb, man laver, og de krænkelse, der har fundet sted, f.eks. at Sikkerhedsrådet skal have været ude af stand til at handle, f.eks. at det skal være en multilateral indsats, og f.eks. at landene ikke må have en egeninteresse.

Jamen er det ikke universelle kriterier, som vi alle har en interesse i? Er det et udtryk for en doktrin? Betyder det så modsat, at lande, der har en egeninteresse, godt må blande sig? Det må jo være meningen, hvis man afviser de her kriterier. Jeg forstår det ikke, og jeg vil godt have udenrigsministerens svar.

Hvis man ser på folk, der studerer FN-systemet, f.eks. FN-Universitetet, som består af en